

Založení podniku

Obsah přednášky

1. Proces založení podniku
2. Podnikatelský záměr
3. Volba právní formy
4. Získání živnostenského oprávnění
5. Volba stanoviště podniku
6. Založení a vznik podniku

Proces založení podniku

Založení podniku

- je komplexní proces, se kterým je spojena celá řada činností
- potřeba věnovat pozornost - na výsledku tohoto procesu závisí do jisté míry budoucí úspěšnost organizace

Potřeba zvážit:

- co bude **předmětem činnosti** podniku
- **jaké potřeby chci uspokojovat** a jaké statky a služby produkovat
- **jaké podmínky musím** k provozování jednotlivých aktivit **splňovat**,
- ujasnit si **finanční nároky podnikání** a
- zvolit vhodnou **právní formu podnikání**,
- Zvolit **stanoviště** (umístění) podniku,
- **odhadnout potenciální zisky podniku...**

Fáze procesu založení podniku

1. Vypracování podnikatelského plánu
2. Výběr vhodné právní formy podnikání
3. Splnění podmínek pro provozování činnost
4. Volba vhodného stanoviště
5. Založení a vznik podniku

Podnikatelský záměr

Podnikatelský plán

- **Podnikatelský plán** definuje poslání podniku, jeho cíle a strategii, která vede k dosažení cílů.
- Vymezuje:
  - co bude podnik vyrábět a jak,
  - pro koho,
  - řeší otázku financování činnosti podniku a
  - celkové zhodnocení vložených prostředků.

Funkce podnikatelského plánu

• Interní funkce

- Důležité informace pro vlastníky z hlediska založení, ale také z hlediska celkového řízení podniku, nástroj plánování a kontroly
  - Již při sestavení dává majiteli informace o životaschopnosti podniku
  - Umožňuje zpětnou kontrolu plnění cílů podniku.

• Externí funkce

- nástroj komunikace podniku s okolím podniku,
- nástrojem pro získání kapitálu nezbytného k podnikání
- Uživatelé:
  - Banky
  - Investoři
  - Společníci...
- Slouží k přesvědčení potenciálních investorů či věřitelů o serióznosti a výhodnosti vložení kapitálu
- Je důležitý i z hlediska poskytnutí dotací podniku z veřejných prostředků

Rozsah a obsah podnikatelského plánu

Podnikatelský plán by měl obsahovat následující údaje:

1. Poslání podniku a cíle (shrnutí)
2. Informace o podniku a vlastnících
3. Specifikace produktu a trhu
4. Marketingový plán
5. Personální plán
6. Finanční plán
7. Rizika

Rozsah:

- Závisí na typu a náročnosti podnikatelského záměru
- Pro účely podnikatele stačí cca 10 – 20 stran A4
- Důležitá stručnost, text doplněn fakty a čísly (podepřen SWOT analýzou – slabé a silné stránky, příležitosti a hrozby. Vychází z analýzy prostředí podniku)
- Je zpravidla střednědobý – doba 3 – 5 let potom přehodnocen a aktualizován

1. Poslání podniku a cíl podnikání

- Stručné shrnutí podnikatelského záměru a předpokládaných výsledků
  - Cílem je přesvědčit o podnikatelském záměru a jeho správnosti
- stručné údaje o oboru podnikání, produktu, charakteru a velikosti trhu, konkurenci, výhodách a jedinečnosti produktu, nároku na kapitál a plánu jeho zajištění, očekávané výnosnosti podniku, kvalitě a zkušenosti managementu.

2. Informace o podniku

- **Údaje o vlastnících podniku** (zejména pokud je plán sestavován pro externí účely) :
  - představení vlastníků podniku
  - jejich znalostí, zkušeností.
  - znalost oboru, podnikatelské know – how.
- **Údaje o podniku:**
  - Právní forma podnikání
  - Případné naznačení organizační struktury
  - Specifikace místa podnikání

3. Specifikace produktu a trhu

Údaje o oboru činnosti a produktu:

- Produkt
  - Popis a specifikace produktu, vzhled, vlastnosti.
  - Zda nový produkt či již na trhu
  - **Co bude podnik vyrábět (produktovat)**
- Zákazníci
  - Analýza velikost trhu a potenciálních zákazníků
  - **Kdo bude kupovat a proč**
- Konkurence
  - Charakteristika konkurentů
- Konkurenční výhoda
  - Odlišnosti podniku a produktu od konkurentů - čím se odlišuje
  - **Proč by měl být produkt žádán**

4. Marketingová strategie

- Způsob uvedení produktu na trh,
- Způsob tvorby ceny
  - Cenová strategie (nízké ceny x vyšší ceny)
- Distribuce a zabezpečení odbytu produktu
  - Odbytové kanály
- Způsob reklamy a propagace.

5. Management a personální zajištění

- Pokud malý podnik, stačí se oblasti věnovat v popisu podniku a společníků a není nutno dále specifikovat

Jinak:

- schopnosti a zkušeností managementu,
- popis organizační struktury budoucí společnosti,
- Předpokládaný počet zaměstnanců,
- požadovaná kvalifikace a odborné požadavky kladené na jednotlivé pozice.

6. Finanční plán

- Stěžejní částí každého podnikatelského plánu
- Odhad potřebných finančních zdrojů a co nejreálnější odhad finančního vývoje společnosti a očekávané výnosnosti vloženého kapitálu a schopnosti splácet cizí zdroje

Obsahuje:

- Prvotní výdaje při zakládání podnikání – výdaje spjaté se založením, nákup dlouhodobého majetku...
- Provozní náklady – náklady spojené s provozní činností podniku (zejména mzdové náklady, náklady na materiál a energii, služby, odpisy).
- základní účetní výkazy s výhledem několika let:
  - rozvaha – soupis aktiv a pasiv podniku, struktura majetku a zdroje financování (poměr vlastních a cizích zdrojů)
  - výkaz zisků a ztrát – vyčíslení výnosů, nákladů a hospodářského výsledku
  - výkaz cash-flow – předpokládané příjmy a výdaje
- Předpokládané zhodnocení vloženého kapitálu.

7. Rizika

- Analýza možných rizik
  - Identifikace rizikových faktorů (konkurence, dodavatelé, zákazníci, makrookolí podniku – politické, ekonomické, sociální, technologické...)
- Reakce na rizika (rizikové scénáře)

Kvalitní podnikatelský plán a kdy začít podnikat?

Měl by obsahovat informace o tom:

- **Co** bude podnik vyrábět, **jak** a **pro koho**
- Jak bude zajištěno, aby vložené prostředky byly zhodnoceny
- **Jaké jsou vyhlídky na úspěch.**

Měl zakladateli a investorům poskytovat odpověď na tyto otázky:

- je výrobek a služba kvalitní?
- existuje dostatečně velký trh?
- jsou řídicí pracovníci schopní a výkonní?
- budou finance stačit hradit výdaje?
- **bude zhodnocení vloženého kapitálu adekvátní?**

Pokud je očekávaná míra zhodnocení vlastního kapitálu nižší či rovna běžné úrokové míře, **nevyplatí se podnikateli začít podnikat.**

Volba právní formy podnikání

Volba právní formy podnikání

Podniky dle právní formy:

- **Podniky jednotlivců**
  - **Osobní společnosti**
    - Veřejná obchodní společnost
    - Komanditní společnost
  - **Kapitálové společnosti**
    - Společnost s ručením omezeným
    - Akciová společnost
  - **Evropská společnost**
  - **Evropské hospodářské zájmové sdružení**
  - **Družstva**
  - **Evropská družstevní společnost**
-
- Právní úprava zejména: Zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

Co hraje roli?

Nutno zvážit:

- Způsob a rozsah ručení
- Počet zakladatelů
- Nároky na základní kapitál
- Podíl na řízení společnosti
- Rozhodování o užití zisku a jeho dělení
- Daňové zatížení
- Administrativní a finanční náročnost

Administrativní a finanční náročnost

- Souvisí s tím, jaké nároky jsou kladené na jednotlivé právní formy a jaké míře regulace podléhají (povinnost auditu, zákonem dané orgány společnosti, povinnost pravidelně svolávat valnou hromadu atd.).
- Nejnižší nároky jsou spojeny se založením a provozováním podniku jednotlivce
- Nejvyšší s akciovou společností

Administrativní a finanční nároky při založení společnosti

- V případě **podniku jednotlivce** je založení podniku jednoduchou procedurou, která spočívá ve vyřízení živnostenského oprávnění
- V případě **obchodních společností** složitější, více fází
  - **Zpracování společenské smlouvy (zakladatelské listiny** – pokud jeden podnikatel)
    - náležitostí dány zákonem o obchodních korporacích
    - větší rozsah u kapitálových společností
  - **Vypracování stanov společnosti**
    - upravují vnitřní organizaci společnosti
    - povinně vytvářejí a.s. a družstva
  - **Základní kapitál**
    - Vytváří se povinně a.s., s.r.o, k.s., a družstvo
  - **Vyřízení živnostenského oprávnění**
  - **Návrh na zápis do obchodního rejstříku a zapsání společnosti**

Administrativní a finanční nároky při činnosti

- Souvisí s řadou zákonných povinností, které jsou na společnosti uvaleny
- Nejnižší u podniku jednotlivce, nejvyšší u akciové společnosti

Například:

- **Složitější struktura orgánů** a řízení společnosti, povinnost minimálně jednou ročně svolat valnou hromadu (s.r.o., a.s.) či členskou schůzi (družstva)
- **Povinnost auditu** (přezkoumání stavu účetnictví nezávislou osobou)
  - a.s., která splnila aspoň jedno z dále uvedených kritérií a obchodní společnosti a družstva, které splnily alespoň dvě z kritérií. **Kritéria:** bilanční suma převyšuje 40 milionů Kč, roční úhrn čistého obratu převyšuje 80 milionů Kč, průměrný přepočtený stav zaměstnanců činí více než 50
- **Povinnost zveřejnění výsledků hospodaření**
  - Vložením do **Sbírky listin**
  - Podnik zapsaný v obchodním rejstříku (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, §21a)
  - Povinnost zveřejňovat výroční zprávu u společní, které musí mít audit

Požadavky kladené na jednotlivé právní formy podnikání

	Podnik jednotlivce	v.o.s.	k.s.	s.r.o	a.s.	družstvo
Rozsah ručení	Neomezené	Neomezené	Komplementáři – neomezené Komanditisté – omezené	Omezené	Omezené	Omezené
Min. počet zakladatelů	1	2	2	1	1	3
Základní kapitál	-	-	-	1 Kč	2 miliony Kč (80 tis.EUR)	-
Řízení společnosti	podnikatel	společníci	Komplementáři	Jednatelé volení valnou hromadou	Představenstvo volené valnou hromadou	Představenstvo volené členskou schůzí

	Podnik jednotlivce	v.o.s.	k.s.	s.r.o	a.s.	družstvo
O užití zisku rozhoduje	podnikatel	společníci	společníci	Valná hromada	Valná hromada	Členská schůze
Rozdělení zisku	podnikatele	Rovným dílem neurčí-li SS jinak	Napůl mezi komand. a komplem. neurčí-li SS jinak	Dle obchodníc h podílů neurčí-li SS jinak	Dle jmenovité hodnoty akcií neurčí-li stanovy jinak	Dle poměru splaceného vkladu neurčí-li stanovy jinak
Daňové zatížení zisku	DPFO (15 %)	DPFO (15 %)	DPFO (15 %) (komplementář) DPPO+ srážková daň (komanditista)	DPPO (19 %) + srážková daň (15 %)	DPPO (19 %) + srážková daň (15 %)	DPPO (19 %) + srážková daň (15 %)
Administrati vní a finanční náročnost	nízká	střední	střední	střední	vysoká	střední

Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění

- Vnitřní náplní podniku je **podnikání**.
  - Živnostenské **podnikání (živnost)** je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku (Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání)
  - Pro provozování podniku je potřeba získat **živnostenské oprávnění**
  - Živnosti dělíme na:
    - **Živnosti ohlašovací** – provozovány na základě **ohlášení**.
      - **Volné živnosti**
      - **Vázané živnosti** (Příloha 1 Živnostenského zákona)
      - **Řemeslné živnosti** (Příloha 2 Živnostenského zákona)
    - **Koncesované živnosti** – provozovány na základě **koncese** (Příloha 3 Živnostenského zákona)
  - Živnost může provozovat jak fyzická, tak právnická osoba
- K získání živnostenského oprávnění – nutno splnit určité podmínky

Podmínky provozování živnosti

- Všeobecné podmínky provozování živnosti:
  - **Dosažení věku 18 let**
  - **Způsobilost k právním úkonům**
  - **Bezúhonnost**
- Za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, jestliže byl spáchán v souvislosti s podnikáním.
- Zvláštní podmínky provozování živnosti:
  - zejména **odborná způsobilost** (vzdělání, praxe v oboru)
  - U ohlašovaných vázaných a řemeslných živností doložení dokladu o vzdělání či odborné praxi.
  - Koncesované živnosti vyžadují nejen doložení, ale také ověření odborné a jiné způsobilosti příslušným orgánem státní správy (uplatňují se tam, kde je ohroženo lidské zdraví nebo život). Na vydání koncese není právní nárok.

Splnění podmínek u právnické osoby

- Živnost může provozovat jak fyzická, tak právnická osoba
- V případě podnikání prostřednictvím obchodní společnosti – podmínky musí splňovat **odpovědný zástupce**, kterého obchodní společnost ustaví.
  - Odpovědný zástupce - osoba, která je statutárním orgánem společnosti nebo členem tohoto orgánu
  - Může být ustanoven i z jiných osob (které činnost přímo vykonávají)

Získání živnostenského oprávnění

- Živnostenské oprávnění vydává **Živnostenský úřad**
- Žádost o vydání živnostenského oprávnění:
  - Osobně či elektronicky
  - Předložit občanský průkaz případně doklady potvrzující odbornou způsobilost
  - Doklad o vlastnickém nebo užívacím místa podnikání, liší-li se od bydliště,
  - Doklad o zaplacení správního poplatku.
- Správní poplatek (dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích):
  - 1 000 Kč (ohlášení živnosti nebo přijetí žádosti o koncesi při vstupu do živnostenského podnikání),
  - 500 Kč (další ohlášení živnosti, přijetí další žádosti o koncesi, změny)
  - 100 Kč (vydání výpisu z ŽR po provedení oznámené změny)
- Zápis do **živnostenského rejstříku**:
  - U ohlašovací živnosti – po splnění zákonných podmínek provede živnostenský úřad zápis do **živnostenského rejstříku** do 5 dnů ode dne doručení ohlášení a vydá podnikateli výpis.
  - U koncesované živnosti - provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku do 5 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

Volba stanoviště podniku

Volba stanoviště podniku

- Potřeba zvážit řadu faktorů (většinou dlouhodobé rozhodnutí)
- Stanoviště a faktory, které při rozhodování hrají roli závislé na **povaze provozované činnosti**

Dvě hlediska rozhodování

Rozhodování podnikatele má v případě volby stanoviště podniku dvě fáze:

- Zvažováno **mezinárodní hledisko** (do jaké země podnik umístím)
- Potom **hledisko vnitrostátní** (kam podnik umístím ve zvolené zemi)
  - **regionální hledisko** (je volen konkrétní region)
  - **lokální hledisko** (rozhodováno, kam konkrétně podnik či provozovnu umístit – do města, na okraj..)

Mezinárodní hledisko

- Faktory, které jsou při rozhodování o volbě stanoviště zejména zohledňovány jsou:
  - **Rámcové podmínky podnikání** (zejména přísnost legislativy, cena pracovní síly, ale také politická situace, poptávka)
  - **Výše daňového zatížení** (podnikatel bude směřovat svou činnost do země, jejíž daňové zatížení je relativně nízké)
- Jazyková bariéra, nutnost znalosti místních poměrů a legislativy

Vnitrostátní hledisko

Regionální hledisko – volba regionu (okresu, kraje)

- **Orientace podle zdrojů, surovin a nákladů na dopravu** (surovinově náročná odvětví, podniku se řídí dle nejnižších dopravních nákladů na opatření surovin, zejména těžký průmysl, zemědělství)
- **Orientace podle výkonné práce** (roli hraje dostatek kvalifikované pracovní síly a její cena, podnik je potom umístěn v regionu, který tyto parametry splňuje)
- **Orientace podle odbytu** (klíčovou roli hraje místo poptávky a jedná se zejména o podniky služeb)

Lokální hledisko - do města či mimo město

- Nutno zvážit
  - Velikost plochy, která je potřeba
  - Nájemné, cena pozemku či stavby
  - Dostupnost místa a možnosti parkování
  - Náklady v důsledku dopravní situace
  - Dopravní dostupnost

Založení a vznik podniku

Fyzické založení a vznik společnosti

- **Založení společnosti**

- Společnost je založena sepsáním a podpisem společenské smlouvy nebo zakladatelskou listinou (jeden zakladatel)
- náležitosti upravuje Zákon o obchodních korporacích.

- **Vznik společnosti**

- Společnost **vzniká** dnem zápisu do **obchodního rejstříku**
- Obchodní rejstřík je seznam, kde se zapisují zákonem stanovené údaje o podnikatelích.
- V obchodním rejstříku jsou zapsány:
  - obchodní společnosti a družstva
  - fyzické osoby, které podnikají a o zápis požádají nebo příjem přesáhne částku 120 milionů Kč za poslední dvě účetní období.
  - zahraniční osoby podnikající na území ČR dle zvláštního právního předpisu.

Co musí společnost splňovat?

Aby mohla být společnost zapsaná do obchodního rejstříku:

- **musí být fakticky založena** (společenskou smlouvou, zakladatelskou listinou či smlouvou)
- **musí mít oficiální sídlo** (k návrhu na zápis je nutné přiložit písemné prohlášení vlastníka prostor, kterým uděluje souhlas k užívání těchto prostor a dále výpis s katastru nemovitostí ne starší 3 měsíců)
- **musí vlastnit podnikatelské oprávnění**
- **v případě povinných vkladů musí mít splacenu zákonem stanovenou část vkladů**
- **splnění všeobecných podmínek podnikání členy statutárních a kontrolních orgánů**

Rozhodování

- **Rozhodování** je o výběru jedné z více variant
- Na základně rozhodovací matice:
  - Akční prostor – zvažované varianty
  - Stavový prostor – stavy okolí (kritéria, která jsou při rozhodování zvažována)

Výsledková matice	
Stavový prostor	$S_1 \ S_2 \ \dots \ S_n$
Akční prostor	
a_1	$e_{11} \ e_{12} \ \dots \ e_{1n}$
a_2	$e_{21} \ e_{22} \ \dots \ e_{2n}$
$\cdot$	$\cdot$
$\cdot$	$\cdot$
$\cdot$	$\cdot$
a_m	$e_{m1} \ e_{m2} \ \dots \ e_{mn}$

Rozhodovací matice	
Stavový prostor	$S_1 \ S_2 \ \dots \ S_n$
Akční prostor	
a_1	$u_{11} \ u_{12} \ \dots \ u_{1n}$
a_2	$u_{21} \ u_{22} \ \dots \ u_{2n}$
$\cdot$	$\cdot$
$\cdot$	$\cdot$
$\cdot$	$\cdot$
a_m	$u_{m1} \ u_{m2} \ \dots \ u_{mn}$

Úkol 1

Nadnárodní podnik působící v Evropě hledá místo pro svou další pobočku. Z předběžné analýzy vyplynulo, že v úvahu připadají 4 stanoviště (a_1, a_2, a_3, a_4). Jako podstatná kritéria rozhodování - podstatné stavy okolí (s_1, s_2, s_3) - byly určeny náklady na výstavbu areálu v dané lokalitě, místní byrokratická zátěž a tempo růstu lokálního trhu. Jednotlivé výsledky (e_{ij}) jsou uvedeny ve výsledkové matici níže.

Výsledková matice

	Náklady na výstavbu (v mil. Kč)	Byrokratická zátěž	Růst trhu (v %)
1. stanoviště	6 000	Střední	15
2. stanoviště	9 000	Nízká	25
3. stanoviště	8 000	Velmi nízká	10
4. stanoviště	5 000	Vysoká	42

a) Transformujte tuto výsledkovou matici na rozhodovací s využitím 5 bodové škály užitku a rozhodněte, kterou variantu má podnik vybrat.

Úkol 1

Nadnárodní podnik působící v Evropě hledá nové místo pro svou další pobočku. Jednotlivé elementy rozhodování jsou uvedeny v matici níže.

Výsledková matice:

	Náklady na výstavbu (v mil. Kč)	Byrokratická zátěž	Růst trhu (v %)
1. stanoviště	6 000	Střední	15
2. stanoviště	9 000	Nízká	25
3. stanoviště	8 000	Velmi nízká	10
4. stanoviště	5 000	Vysoká	42

b) Předpokládejme, že růst lokálního trhu je pro firmu klíčovým kritériem pro rozhodování. Firma mu přiřítá 50% váhu. Ostatní kritéria mají váhu stejnou (25%). Zhodnoťte, zda a jak to ovlivní výsledek.

Dotazy?

Kontrolní otázky

- Co je podnikatelský plán (záměr) a proč je dobré jej mít?
- Jaké právní formy podnikání rozeznáváme?
- Jaké faktory je nutno zvážit při volbě právní formy podnikání?
- Co je živnostenské podnikání?
- Jaké druhy živností rozeznáváme?
- Jaké podmínky musí fyzická osoba splnit, aby mohla provozovat živnost?
- Co je živnostenské oprávnění?
- Jaké faktory je potřeba zvažovat při volbě stanoviště podniku?
- Jaký je rozdíl mezi založením a vznikem podniku?

Literatura

Základní a doporučená:

- Synek, M. a Kislingerová, E. (2015). *Podniková ekonomika*. 6. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck. Kapitola 7.

Další použité zdroje:

- Wöhe, G. (1995). *Úvod do podnikového hospodářství*. Praha: C.H.Beck.
- Zákon č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních korporacích
- Zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích),
- Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).